

Een brug te ver

De brug bij Arnhem

De brug over de Rijn bij Arnhem heeft een grote rol gespeeld bij de bevrijding van Nederland. Het is 1944. Onze bevrijders, de Amerikanen en Engelsen, wilden deze brug innemen, maar het is niet gelukt. De Duitse verdediging was te sterk. Hoe wilde onze bevrijders de Rijnbrug innemen en wat ging er mis? Hoe kwam het dat de Duitse verdediging te sterk was?

In oorlog

In 1944 is Nederland al 4 jaar bezet door de Duitsers. Zij zijn er de baas. De Duitsers zijn niet alleen in Nederland de baas, bijna heel Europa is in Duitse handen. Maar er wordt aan de bevrijding gewerkt.

6 juni 1944 D-Day

Geallieerden passeren Maastricht

Op 6 juni 1944 landen Amerikaanse, Engelse en Canadese troepen, de geallieerden, aan de Franse kust. Vanaf daar trekken ze richting het noorden, naar België en Nederland. Het is de bedoeling om op te trekken naar de Duitse hoofdstad Berlijn en Hitler, de Duitse alleenheerser, te verslaan.

Er wordt hard gevochten in Frankrijk en België. Duizenden soldaten komen om in de strijd. Maar de opmars verloopt goed voor de geallieerden. Ze veroveren de ene stad na de andere. Parijs, Brussel en Antwerpen worden bevrijd.

Het plan van Montgomery

De Engelse Generaal Montgomery maakt een plan om ook Nederland snel te bevrijden. Hij wil in één keer alle bruggen over de grote rivieren de Maas, de Waal en de Rijn veroveren, en dan doortrekken naar het IJsselmeer. Van daaruit wil hij naar het oosten trekken om Duitsland binnen te vallen.

Het is geen gemakkelijk plan, want de bruggen liggen ver in vijandelijk gebied. De afstand met België, dat al bevrijd is, is groot. Maar Montgomery is optimistisch. Hij denkt dat de Duitsers niet meer zo sterk zijn. Hij luistert niet naar mensen die gezien hebben dat de Duitsers nog tanks hebben in de buurt van Arnhem.

17 september 1944

Op 17 september stijgen de eerste vliegtuigen met parachutisten op. Bij Son, Veghel en Sint Oedenrode springen de parachutisten uit de vliegtuigen.

Op deze onverwachte aanval hebben de Duitsers niet gerekend. Daarom is er in het begin weinig tegenstand van de Duitsers.

Een uur na de landing van de parachutisten worden de eerste bruggen al veroverd: de Maasbrug bij Grave en een brug over het Maas-Waalkanaal.

Volgens het plan zouden ze daarna via de Waalbrug bij Nijmegen naar Arnhem optrekken. Maar ondertussen herstellen de Duitsers zich en vechten hard terug.

Gevechten rond de brug bij Arnhem

Een kleine groep geallieerde soldaten lukt het om bij de Rijnbrug in Arnhem te komen. Daar wordt hard gevochten.

De Duitsers blijken inderdaad tanks te hebben. Dan sluiten de Duitsers de toegangswegen naar Arnhem af. Extra geallieerde soldaten kunnen de kleine groep geallieerden bij de brug niet meer bereiken. Die staan er helemaal alleen

voor.

De planning loopt helemaal uit de hand. Nijmegen zou al op maandag veroverd moeten zijn. Dat wordt pas 3 dagen later, op donderdag. De tijd begint te dringen. Hoe langer het duurt, des te beter kunnen de Duitsers zich verdedigen.

Wat ging er mis?

Er gaat veel mis met het plan van generaal Montgomery. In Engeland is het mistig. De vliegtuigen kunnen pas weg wanneer de mist is weggetrokken. Daardoor komen de vliegtuigen later aan in Nederland dan is gepland.

Er gaat nog meer fout. De terreinen waar de parachutisten moeten landen en waar munitie en andere voorraden moeten worden gedropt, zijn in handen van de Duitsers gekomen. De telefoons werken ook niet goed. Daardoor kunnen de Amerikaanse en Engelse soldaten geen verbinding maken en nieuwe, wel veilige terreinen niet aan elkaar door geven. Maar de grootste tegenslag zijn de Duitse tanks. Die heeft niemand verwacht.

Een brug te ver

De verovering van de Rijnbrug bij Arnhem mislukt. De geallieerde soldaten moeten de strijd staken. Het was te mooi van de geallieerden om te denken dat ze in twee dagen helemaal tot de Rijnbrug in Arnhem zouden kunnen optrekken. De brug in Nijmegen, dat was wel gelukt, die kregen de bevrijders in handen. Maar die van Arnhem is een brug te ver.

Wist je dat?

- Het plan van Montgomery wordt ook wel de 'Operatie Market Garden' genoemd.
- Een Britse officier vertelde Montgomery dat hij Duitse tanks rond Arnhem had gezien. Hij maakte zich zorgen over het plan. Montgomery vond hem lastig en stuurde hem met ziekteverlof naar huis. Later bleek dat deze officier toch gelijk had!
- Het zuiden van Nederland was bevrijd in september 1944. Nederland boven de rivieren niet en ging de moeilijkste oorlogswinter tegemoet.
- Na de slag om Arnhem moesten de inwoners van Arnhem hun stad verlaten. Arnhem werd een spookstad. De Duitsers sloegen hun slag. Fabrieken, kantoren en opslagplaatsen werden leeggehaald, straat voor straat: meubels, beddengoed, kleding en gebruiksvoorwerpen. Ook een paar bankkluisen werden gekraakt. De totale schade voor Arnhem was enorm.
- Toen de slag om Arnhem begon riep de Nederlandse regering in Londen de spoorwegmensen in Nederland op om te staken. Er reden geen treinen meer. De Duitsers konden hun mensen en hun spullen niet meer vervoeren. Ze waren erg boos.